

Додаток №1

Урок-пам'яті присвячений голодомору "Забуттю не підлягає"

Мета: розширити знання учнів про роки голодомору 1932-1933 рр. в Україні і його наслідки. Розвивати уміння чітко висловлювати свої думки, використовувати різні історичні джерела. Виховувати в учнів повагу до історичного минулого свого народу, до своїх земляків, які вистраждали і пережили ці страшні роки геноциду.

Тип уроку: закріплення знань, умінь, навичок.

Форма уроку: урок пам'яті.

Обладнання: виставка книг про голодомор, чорний хліб на столі, колосся, вишитий рушник.

Вступне слово бібліотекаря:

Пам'ять-нескінченна книга, в якій записано все: і життя людини, і життя країни. Багато сторінок написано кривавим і чорним. Найтрагічнішою сторінкою історії нашого народу є голодомор 1932-1933 років.

Нехай сьогодні наш кабінет стане храмом духовності, храмом Скорботи і Пам'яті.

Пам'яті мільйонів українських селян, які загинули від голоду, заподіяного сталінським режимом, пам'яті українських сіл і хуторів, які зникли з лиця землі після трагедії ХХ століття, присвячуються ці хвилини (хвилина мовчання)

Бібліотекар

Можна замести сліди злочину, можна засекретити на роки архівні документи, можна переписати історію, а чи можна знищити народну пам'ять? Ні.

З правдою нічого не вдієш.

А якою була правда?

Учень.

На східній території України, де була встановлена радянська влада, будували нове життя. Наприкінці 20-х років у сільській місцевості почали

організовувати колгоспи. Вступаючи до них, господар віддавав для загального користування землю, реманент, а в деяких випадках навіть худобу і птицю. Українські селяни не звикли до таких колективних господарств.

З діда-прадіда кожен намагався працювати з сім'єю на власній землі. Земля була основою життя селянською сім'єю. Від батька до сина передавалась у спадок земельна ділянка, а з нею і любов до хліборобської праці.

Учениця.

З болем і страхом вступали селяни в колгоспи. Тих, хто не хотів іти суворо карали. Їх висилали з рідних місць, називали куркулями, ворогами народу.

Вирвані з корінням, вивезені товарняками до Сибіру, на Урал гинули люди в нужді і злиднях. Мільйони не повернулися в Україну.

Учень.

Кожна осінь несла селянам розчарування. Радянський уряд на чолі зі Сталіним вимагав від колгоспників дедалі більше хліба, молока, м'яса, овочів. Усе менше і менше залишалося продуктів селянським сім'ям на зиму.

Навіть те, що залишали на насіння, примушували здавати.

Бібліотекар

Садок вишневий коло хати,

Хрущі над вишнями гудуть

Плугатарі з плугами йдуть

Співають ідучи дівчата

І дійсно, осінь 1932 року для селян видалася щедрою. Врожай був не гірший, ніж у попередні роки, а навіть краще. Селяни здали державі запланований податок.

Та раптом за першим податком оголосили другий, потім третій. Спеціальні продовольчі загони їздили по селах і забирали все до нитки. То ж не судилося того року ані йти плугатарям, ані співати дівчатам, та й вишні не зацвіли.

Учень.

Постачання хліба на користь держави здійснювалось внаслідок додаткової хлібозаготівлі. Фактично це означало застосування вже відомої

продрозкладки. Голодні люди збирали колоски пшениці, залишені на полях, щоб прогодувати дітей. 7 серпня 1932 року було видано постанову ВЦВК та РНК СРСР, названу в народі „законом про п’ять колосків”.

Вона передбачала за крадіжку колгоспної власності розстріл із конфіскацією майна чи позбавлення волі на термін не менше 10 років.

Бібліотекар

В Україну для виконання плану хлібозаготівлі було направлено комісію на чолі з В. Молотовим. Дії комісії були жорстокими: у селах конфісковували продовольчі та посівні фонди, проводили масові репресії, припинялося постачання товарів.

Учень.

І спалахнув в Україні великий голод, а за ним прийшла смерть. Вимирали сім’ями, кутками, вулицями. Виснажені люди падали пі тинами. Селами їздили підводи, збирали померлих і ховали у братських могилах. Немає в Україні села, де б не знали про той страшний голод.

Учень

Про жахливий голодомор в Україні ми дізнаємося із спогадів тих, кому довелося вижити.

Перегляд відеофільму „Голод 32-33 р.”

Учениця.

Матерям 1933 року присвятив свій вірш Борис Олександрів.

Це остання хлібина, остання.

Очі горем налиті вщерть.

Батько й діти не їли зрання...

Це остання хлібина, остання

Після неї – голодна смерть

Плаче й крає, мов соломинку

Пильно дивиться дівтора:

„Тату, їжте ось цю шкуринку

Майте жалю до нас краплинку –

Умирати вже вам пора”
Взяв шкуринку дідусь і плаче.
І стареча рука тремтить...
Сиве око, сліпе, незряче,
Але серце його козаче
Б’ється рівно і хоче жить.
Встали кожному крихти в горлі
Спазми в горлі. Немає слів.
А над хатою клекіт орлій
А на вигоні трупи чорні.
Там, де Саваном сніг білів

Бібліотекар

Сьогодні ми маємо все: хліб і до хліба.

І за це ми повинні дякувати Богові і трудівникам, чийми руками вирощується хліб.

Ти освяти цей хліб, що на столі
Любов’ю тих що впали на світанні
На ще не зораній плугатарем ріллі.

Учениця.

Мільйони померлих голодною смертю, висланих і розчавлених більшовицькою владою дивляться з минулого в сьогодення: „ Будьте пильними! Пам’ятайте про наші гіркі уроки!”

Не буває чужого горя і чужої біди. Живемо ми на одній землі, під одним небом і під одним сонцем.

Нехай же ніколи не доведеться нам пережити подібне.

Звучить мелодія пісні „Матерям 33-го”

Бібліотекар:

Народ мій є! Народ мій завжди буде!

Ніхто не перекреслить мій народ!

Народ мій є! В його гарячих жилах

Козацька кров пульсує і гуде!

(Гімн «Боже великий, єдиний» муз. М. Лисенка)

